

til Riksantikvaren

13. juni 2025

Høringsinnspill til «Bevaringsstrategi for næringers og industriers kulturmiljø»

Dette er en veldig viktig sak for Norsk Industriarv. Dagens bevaringsprogram for tekniske og industrielle kulturminner har fungert godt og bidratt til å sikre og sette i stand 15 nasjonalt prioriterte anlegg. Nå skal bevaringsprogrammet avvikles og erstattes av bevaringsstrategier.

Ved en slik anledning er det relevant å påpeke at de 15 prioriterte TIK-anleggene ikke er et tilfeldig utvalg, men er et resultat av grundig forarbeid, analytisk tilnærming, nasjonalt overblikk, streng prioritering og gradvis utvidelse av antall anlegg.

Etter vår mening vil det være fint om flere anlegg ble utpekt og reddet på denne måten, men det må være balanse mellom antall anlegg og økonomiske rammer.

Eksempelvis hjelper det lite å frede mange fartøy om det ikke er midler til å bevare dem.

Høringsforslaget har blitt drøftet på medlemsmøte, og vårt innspill har sirkulert blant medlemmene. Det synes å være bred enighet om forståelse av Riksantikvarens forslag og vårt innspill.

I dette innspillet fokuserer vi kun på to forhold:

1 - Vi mener at høringsforslaget fremstår som en generell omtale av tematikken, og ikke som en strategi med klare mål for hva som skal oppnås og hvordan det skal nås. Når der ikke er klare mål, vil ingen fremtidige prioriteringer være i strid med strategien. Det uroer oss. Vi savner også et klarere ambisjonsnivå og tydelig plassering av ansvar. Handlingsplanene vil trolig bli langt mer konkrete, men strategien må angi hvilke mål som skal nås.

2 - Høringsforslaget omtaler ikke forholdet til fredete anlegg. Riksantikvaren er nesten ferdig med å få fredet alle de 15 prioriterte TIK-anleggene, og det er grunn til å tro at den jobben fullføres i nærmeste fremtid. Fredningen skal bidra til å gi anleggene bedre vern og vedlikehold, slik at de bevares vesentlig lenger enn om det ikke hadde vært fredet. Hvilken status vil disse anleggene ha i fremtiden? Dette må også omtales i bevaringsstrategien.

Selv om vi her leverer en felles uttalelse, kan det være at enkelte av våre medlemmer ser behov for å presisere enkelte forhold gjennom selvstendige og supplerende høringsinnspill.

Styreleder

Norsk Industriarv representerer følgende anlegg og institusjoner:

Atlungstad brenneri
Folldal gruver
Klevfos Cellulose & Papirfabrikk
Odda Smelteverk
Sjølongstad Uldvarefabrik
Landsorganisasjonen - LO

Bredalsholmen dokk og fartøyvernsenter
Haldenkanalen
Neptun sildoljefabrikk
Rjukanbanen
Spillum Dampsag og høvleri
Norsk Industri - NHO

Fetsund lenser
Kistefos Træsliberi
Næs Jernverk
Salhus Tricotagefabrik
Tyssedal kraftverk